

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 23/11745-1
Saksbehandler Ole Kristian Eivindson

Utvalg	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda	15.05.2023
Hovedutvalg for utdanning og kompetanse	23.05.2023

Kriterier for tildeling av driftstilskudd høyere yrkesfaglig utdanning

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Hovedutvalget for utdanning og kompetanse vedtar følgende kriterier som grunnlag for å tildele driftstilskudd til studier innenfor høyere yrkesfaglig utdanning:

- Arbeidslivets behov.** Søker må vise til arbeidslivets behov for utdanningen, og må omtale dialog om innhold, studiested og studieform (samlingsbasert, nettbasert, heltid, deltid og lignende)
- God kvalitet.** Søker må beskrive:
  - på hvilken måte studiet er utviklet faglig og pedagogisk i samarbeid med arbeidslivet.
  - fagskolens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid, inkludert prosess for studentmedvirkning, resultater fra brukerundersøkelser og vurdering av studentenes gjennomføringsgrad.
  - strategi for utvikling av fagområdet (gjelder fagskoler med fagområdeakkreditering).
- Regionplan Agder 2030.** Søker må beskrive hvordan tilbudet bidrar til bedre levekår eller reduserte utslipp.
- Tilhørighet til Agder.** Søker må vise til samarbeidspartner og lokasjon i Agder.

Vedlegg

utdanninger og antall studenter fagskole høst 2022

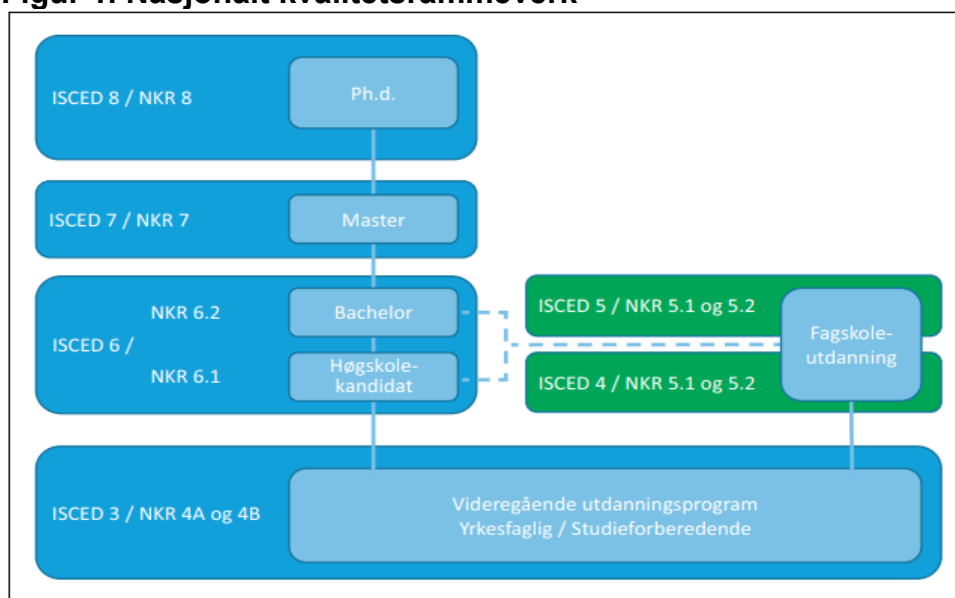
Sammendrag

Fylkeskommunen skal vedta prinsipper og kriterier som skal ligge til grunn for tildeling av driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler). Arbeidslivets behov er førende for utarbeidelse av disse kriterier. Høy kvalitet i utdanningen er også et sentralt mål for høyere yrkesfaglig utdanning. I de foreslåtte kriteriene er høy kvalitet operasjonalisert og beskrevet.

Saksopplysninger

Høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoleutdanning) er nivået over videregående opplæring. Til tross for at de lengste studiene er to år, er høyere yrkesfaglig utdanning sidestilt med høyere akademisk utdanning i nasjonalt kvalitetsrammeverk.

Figur 1. Nasjonalt kvalitetsrammeverk

Figur 3.2 Norsk utdanning etter ISCED-nivå og NKR.

Figur hentet fra Meld St. 9 – 2016-17. Fagfolk for fremtiden

Driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning bevilges over statsbudsjettet og fordeles til fylkeskommunene gjennom Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir). Fylkeskommunen har ansvar for å forvalte tilskuddet i tråd med retningslinjene for tilskudd til drift av fagskoler, som er fastsatt av Kunnskapsdepartementet. Som en del av dette skal den enkelte fylkeskommune vedta kriterier som legges til grunn for fordelingen av tilskudd.

Fylkeskommunen skal innen 15. september informere på egne nettsider om fagskolenes mulighet for å søke om driftsmidler for påfølgende studieår. Nettsiden skal inneholde informasjon om fylkeskommunens tildelingskriterier for tilskuddet. Slike kriterier kan være blant annet nasjonale føringer, konkrete kompetansebehov regionalt og vurdering av utdanningskvalitet. Tidligere har disse kriteriene vært behandlet administrativt. Fra 2023 behandles kriteriene politisk.

Fagskoleloven §3 sier Fylkeskommunen skal sørge for at det tilbys akkreditert fagskoleutdanning i samsvar med behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt. Fra oppdragsbrevet heter det at fylkeskommunene skal «...bidra til et mangfold av private og offentlige tilbydere.»

Kunnskapsdepartementet har fastsatt følgende mål gjelder for tilskuddsordningen for driftsmidler til fagskolene:

1. Høy kvalitet i høyere yrkesfaglig utdanning. Utdanningene skal ha høy kvalitet, og gjennomføringsgrad er en sentral indikator på kvalitet.
2. Relevant høyere yrkesfaglig utdanning som svarer på kompetansebehovene i arbeidslivet. Utdanningene må være relevante for arbeidslivet, og de må dimensjoneres i lys av arbeidslivets kompetansebehov.
3. God tilgang til høyere yrkesfaglig utdanning i hele landet. Utdanningen skal være tilgjengelig for folk i ulike livssituasjoner og bosted. Dvs fleksible utdanningstilbud som varierer mellom sted- nett- og samlingsbasert, heltid og deltid, samt omfang.
4. Effektiv og solid fagskolesektor. Fagmiljøene skal ha tilstrekkelig faglig styrke, kvalitet og soliditet. En effektiv og solid sektor handler også om administrativ kapasitet og kompetanse.

HK-dir fremhever at for 2023 forventes fylkeskommunene å prioritere studier innenfor helsefag. Det er et stort nasjonalt behov for kvalifisert helsepersonell med oppdatert og relevant kompetanse. Oppdraget er så tydelig at Kunnskapsdepartementet og helse- og omsorgsdepartementet «... vil vurdere tiltak dersom tallet på fagskolestudenter i helsefag ikke samsvarer med behovene i arbeidslivet.» En oversikt over alle fagskolestudier høsten 2022, med tilhørende studenttall, er vedlagt saken.

Som en del av det saksforberedende arbeidet har administrasjonen gjennomført orientering og dialog i yrkesopplæringsnemnda 12. april. Nemnda oppfordret spesielt til å konkretisere høy kvalitet. Det er også gjennomført dialogmøte med rektor ved henholdsvis Fagskolen i Agder og AOF Fagskolen, hvor de også fikk muligheten til å gi skriftlige innspill i etterkant. Begge skolene har gitt verdifulle innspill på deres vurdering av høy kvalitet.

Vurderinger

Fylkeskommunens tildelinger om driftsmidler til høyere yrkesfaglig utdanning må gjøres i henhold til nasjonale føringer og mål, og regionale kriterier. Fagskoleloven presiserer at studiene skal være i henhold til arbeidslivets behov. Et kriterium må derfor være at søknadene må vise til dialog med arbeidslivet om studiets berettigelse og hva det skal inneholde av tema. Dialog med arbeidslivet om behov for studiested og studieform er også relevant her, samtidig som det også treffer Kunnskapsdepartementets mål nummer 4.

Utdanningene skal ha høy kvalitet. Det er ikke tilstrekkelig med dialog om det faktiske innholdet i studiet, søker må også vise til hvordan studiet er utviklet faglig og pedagogisk i samarbeid med arbeidslivet. Mer overordnet er fagskolens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid, inkludert studentmedvirkning og resultater fra brukerundersøkelser, kjennetegn på kvalitet. HK-dir omtaler også studentenes gjennomføringsgrad som en indikator på kvalitet. Denne kan være noe krevende å beskrive presist, da en del studenter dropper ut av årsaker utenfor fagskolens kontroll. Det forventes likevel at fagskolen vurderer gjennomføringsgrad i henhold til eget kvalitetsarbeid. Flere fagskoler har områdeakkreditering, dvs at de kan utvikle studier som godkjennes av eget styre. Et krav for å bli fagområdeakkreditert er at fagskolen må ha en strategi for utvikling av det aktuelle fagområdet. Et kjennetegn på høy kvalitet vil være fagskolens beskrivelse av egen strategi for utvikling av fagområdet.

Regionplan Agder 2030 er et overordnet strategisk styringsdokument for hele Agder. Agder har lavere sysselsettingsgrad enn landet for øvrig. Kompetanse som bidrar til at flere unge lykkes i opplæringen og blir klare for arbeidslivet prioriteres. Det andre hovedområdet i Regionplan Agder 2030 er klima. Fagskoleutdanninger som øker kompetansen og gjennomføringsevnen til å redusere utslipp prioriteres.

Alle utdanningene skal ha en forankring i Agder, noe som sikrer lokal kompetanse i faget. Det er et krav at søkere må ha studiested og samarbeidspartner i Agder.

Helsefagene har allerede et bredt tilbud på Agder, begrunnet i arbeidslivets behov. Det vurderes ikke som nødvendig å omtale helsefag konkret, da dette blir ivaretatt gjennom de foreslåtte kriteriene.

Oppsummert dekker innholdet over nasjonale føringer og overordnede mål for høyere yrkesfaglig utdanning. Forslag til kriterier blir da som følger:

1. **Arbeidslivets behov.** Søker må vise til arbeidslivets behov for utdanningen, og må omtale dialog om innhold, studiested og studieform (samlingsbasert, nettbasert, heltid, deltid og lignende)
2. **God kvalitet.** Søker må beskrive:
  - a. på hvilken måte studiet er utviklet faglig og pedagogisk i samarbeid med arbeidslivet.
  - b. fagskolens kvalitetssystem og kvalitetsarbeid, inkludert prosess for studentmedvirkning, resultater fra brukerundersøkelser og vurdering av studentenes gjennomføringsgrad.
  - c. strategi for utvikling av fagområdet (gjelder fagskoler med fagområdeakkreditering).
3. **Regionplan Agder 2030.** Søker må beskrive hvordan tilbudet bidrar til bedre levekår eller reduserte utslipp
4. **Tilhørighet til Agder.** Søker må vise til samarbeidspartner og lokasjon i Agder.

Administrasjonen forventer at søker kan svare ut kriteriene på en god måte. I vurdering av søknadene vil det være nødvendig å rangere søkerne i henhold til grad av treffsikkerhet på de ulike kriteriene og tilgjengelige økonomiske rammer.

Regionplan Agder 2030

Et av de kriteriene for driftstilskudd omhandler hovedmålene i Regionplan Agder 2030. Av erfaring fra tidligere år, er det all grunn til å tro at en betydelig del av arbeidslivets behov for kompetanse vil være innenfor grønne næringer og oppvekstsektoren.

Saken handler om utdanning ut over videregående opplæring. Samtidig er flere av studiene rettet mot oppvekstsektoren, slik at barn og unge vil merke økt kompetanse, spesielt blant fagarbeidere innenfor barn- og ungdomsarbeiderfaget. I tillegg viser fagskoleutdanning at høyere yrkesfaglig utdanning er en karrieremulighet for ungdom som velger yrkesfaglig utdanning i videregående skole.

Økonomiske konsekvenser

Forvaltning av driftstilskudd til høyere yrkesfaglig utdanning skal gjøres innenfor de økonomiske rammene som til enhver tid stilles til rådighet til dette.

Konklusjon

Høyere yrkesfaglig utdanning skal møte arbeidslivets behov for kompetanse. Utdanningene skal ha høy kvalitet. I henhold til de gitte kriteriene må søkere beskrive hvordan de arbeider for å sikre god kvalitet i utdanningene. Fylkeskommunedirektøren

mener de foreslåtte kriteriene vil ivareta arbeidslivets kompetansebehov og de nasjonale målene for høyere yrkesfaglig utdanning.

Kristiansand, 05.05.2023

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Arly Hauge
fylkesdirektør